

Elkészült és megkezdte méréseit a Szabolcs-Szatmár megyei Napkor község határában az Országos Meteorológiai Szolgálat Központi Előrejelző Intézetének radarmeteorológiai obszervatóriuma. Az intézet feladata, hogy az országos időjárás-előrejelzés és a vízügyi szerek részére adatokat szolgáltatson. A Szovjetunióban kifejlesztett berendezésekkel a felhő-csapadék rendszerekről 2-6 órára, nagy pontosságú előrejelzéseket lehet észlelni, amelyeket az Országos Meteorológiai Szolgálat számítógéppontjában dolgoznak fel. A képen: az obszervatóriumban

Kertgazdálkodásunk

Napjainkban jóformán mindenki kapcsolatba kerül a kertészeti termeléssel. A piacon, mint vásárló értékeli a termékeket, minősíti a termelés-forgalmazás munkáját, magánéletében pedig a kertészkedés hasznát hajtó, pihentető időtöltés sokaknak.

Hazánk mezőgazdaságában a kertészeti főágazat fél-milliárd hektáron több mint 40 milliárd forint értéket állít elő évente. A feldolgozás során további 20 milliárd a létrejövő új érték. A lakossági fogyasztás mellett a termés tetemes hányada, egyes növényfajták 30-80 százaléka külpiacokon értékesül. A kínálati pozíció kiakalulása mellett egyes ágazatokban számos gond, megoldatlan feladat merült fel. Nem mindenütt kielégítő a termelés színvonala, nem kellően érvényesülnek a bel- és külpiac által diktált minőségi követelmények. A Mezőgazdasági és Élelmiszerügyi Minisztérium állásfoglalása szerint a VII. ötéves terv időszakában a kertészeti vertikum feladata magában foglalja a termelés, a fogyasztás, az életszínvonal alakítása, a kúikereskedelmi egyenleg javítása, a belső egyensúly elősegítése, a jövedelem megszerzése terén végrehajtandó teendők.

Az egészség- és gyümölcsfogyasztás növelését kívánja meg. A termelői piaci felhozatal révén kell a jobb elátlást és az elfogadható ár-színvonalat biztosítani. A feldolgozóipart az igényeknek jól megfelelő, bőséges nyersanyaggal kell ellátni. Komplex gépesítéssel szükséges megoldani egyes zöldségek és az ipari gyümölcsök termelését. A kézi betakarítású növényeknél is érvényre kell juttatni a nagyüzemi termelés termelékenységét növelő vonásait. A kisegítő gazdaságok működését igényük szerinti anyagi-műszaki eszközrendszerrel célszerű támogatni. Jelenleg gyökeres változás nem várható a termelés költség-szintjében. A tartósító iparban a felhasznált nyersanyagok és ipari segédanyagok magas ára miatt nehéz a végtermék költségét leszorítani.

Az előrelépéshez a legjáratóbb út a minőség javítása, főként, ha az értékesítési piacaink ezt kellően honorálják.

A zöldségtermelés mennyiségének 1,8 millió tonna körüli szinttartását, az igények maradéktalan kielégítését hosszabb távon is biztosítja a 95 ezer hektár szántóföldi vetésterület és az 50 ezer hektárt meghaladó kerti termelés. A 180 hektárnyi növényházi felület 40 százalékát zöldségfélékkel hasznosítják, a vázás, műanyagborítású hajtató felület meghaladja az ezer hektárt, az egyéb főliás terület a háromszázötven hektárt. Új, fűtött hajtatóházakat csak ott szabad létesíteni, ahol a termálvíz, vagy a mezőgazdasági hulladékok fűtés céljára történő felhasználása megoldható.

Lassan érik a fűszerpaprika

Más esztendőknél ilyenkor már szüretelték az első piros csöveket a szegedi tájörzvet ültetvényein, most viszont csak elvélve lehet látni színesedő, pirosló paprikákat. A Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat termelői osztályán Balogh Sándor osztályvezető arról tájékoztatott, hogy három hetet késik az érés, ezért csak szeptember dereka táján kezdődhet az igazi idény. Elsősorban a gyökörteljesítő éjszakai lehűlések hátráltatják a meleg- és napfényigényes növény fejlődését, késleltetik a csövek érését.

Csongrád megyében az idény valamivel több mint 4 ezer hektáron vetettek paprikamagot, illetve ültettek palántát, a tavaszi homokvereség, majd a jeges zivatarok okozta károk miatt azonban csak 3 ezer 800 hektárról várhatnak termést. A későbbi szeszélyes, változókonny időjárás, a tartós nyári aszály sem kedvezett a fűszernövény fejlődésének. A betakarítás előtti termésbecslő felmérés még tart, de az már bizonyos, hogy az

A gyümölcsstermő terület jelenleg 79 ezer hektár, a hozamok 15-20 százalék körüli növekedése mellett ez a jövőben 72 ezerre csökkenthető, miközben a csont-héjasok részaránya az almával szemben növekszik. 1990-ben 1,1 millió tonna alma és 650 ezer tonna egyéb gyümölcs megtermelésére számíthatunk. Az ültetvénytelepítéseknél elsősorban a vírusmentes szaporítóanyag, a korszerű fajták, a talajadottságokhoz igazodó anyagok használata terjed el.

A kertészet hírnevének, népgazdasági jelentőségének ismeretében joggal számíthatunk arra, hogy a termelésben dolgozók, a tudományos-oktató intézmények, forgalmazó szervezetek munkatársai képesek a magasabb színvonalú eredmények elérésére.

T. Sz. I.

idén a szokottnál gyengébben fizetnek az ültetvények. Kedvező eredményre csak azon a kevés helyen számíthatnak, ahol öntözni tudtak, mint például a szegvári Puskin Tsz és a szentesi Termál Tsz földjein.

Hosszú őszben, kedvező szép időben bizakodnak a gazdaságok és a háztáji termelők. Fagymentes szeptember és október még számottevően javíthatja a jelenlegi helyzetet, a betakarításra váró termés mennyiségén és minőségén.

Szegedi pártküldöttség Szabadkán

Háromnapos hivatalos látogatásra, a Jugoszláv Kommunista Szövetsége szabadkai községi bizottságának meghívására, a testvérvárosi kapcsolatok keretében, szegedi pártküldöttség utazott tegnap Szabadkára.

A végéem csapdái

A mikor a kisvállalkozások működését engedélyvezték, azt mondták sokan: majd nem sokáig tart ez. Vége lesz hamar a nagy hancúrozásnak, reménykedtek az ellendrukkerek. A kisvállalkozások azóta is virulnak és szaporodnak. Akit a meglévő iókba nem vesznek be, az alakíthat újat, vagy kívülről irigykedik a végéemtagok nem is olyan szerény plusz jövedelmére.

Hallottam már úgy föltenni a kérdést: csak nem fogják kötelezővé tenni? Az emberek mindenfélét spekulálnak. Nem arra szolgál-e ez az egész, hogy csöbe húzzák szegény dolgozót? Állam bácsi kajánul dörzsölgeti tán a kezét, miközben látja a munkanap tizenegyedik órájában serénykedő munkásokat. Kiderült végre, elmélkedik magában Állam bácsi hogy mese az a sok objektív akadály. Csak akarni kell, s megérkezik időre az anyag. Ha jól megfizetik, oda lehet figyelni a minőségre is. Huszonöt forintos órabérért a legszilárdabb állvánvon is szédül a mester, nyolcvanért viszont leengedhetik a tetőről egy szál pucér kötélén, úgy is vígan tud dolgozni. Normarendezés idején kitörni készül a műhelyforradalom, bezzeg, ha délután a kereseti határ a csillagos ég, akkor nem kíméli magát annyira az ember. Ha kicsi az órabér, nagyok a szociális igények: fekete-fehér öltözék, meleg koszt, szakrendelő ápolónővér, hóna alatt a vérnyomásmérővel. Ha „nagyot lehet szakítani”, akkor „meghalni sem ér rá az ember”, az olajat lemosni magáról meg végképp jó lesz majd otthon is.

Attól félnek némelyek, hogy egyszer ezt a tempót, ezt a hozzáállást vezetik majd be, a hivatalos, langvos nyolc órában is. Mert hiszen a bizonyosság megvan — igazánul gondolkodókban korábban is jöve volt — nem objektív akadályokon múlik ez, hanem a munkánk sikerében való érdektelenség. Miért ne lehetne napközben is jól szervezni? Miért ne lehetne intenzívebben dolgozni? Csakugyan olyan nagy-e a különbség, ha az embert a munkahely szellemének pszichikai kényszere ösztökéli, vagy egyszerűen önmagát gyötíri halálra plusz pénzért?

A végéem sikerének másik titka, hogy ott működik az ösztönzés másik oldala is: a kényszer. Nem bittal, szitokkal, fegyel-mivel, hanem egy önszabályozó kollektiva hatására. A munkára számtalan közmondás vonatkozik nyelvünkben. A hozzá való viszonyulás mindkét oldalára. A munka nemesít, mondja az egyik. Aki nem dolgozik, ne is egyék! — így a másik. A végéemben helyreállt ennek az egyensúlya. A munka, ha nem is nemessé tevő volta lebeg a szemünk előtt, formál, alakít, ötleteket csíhol, gondolkodásra készítet. S a másik oldalról: aki nem dolgozik, azt kiteszik, s aki nem vitta ki magának a becsületet eddig, azt föl sem veszik.

Sok minden szól emellett, hogy a végéemes szellemet átlántságnak a napi

munkaidő hivatalos részébe is. Először, mert a végéemek többsége gvári eszközzel gvári igényt elégít ki, szűk keresztmetszetet tágit. Munkaidőn kívül is azt csinálják, amit munkaidőben — csak jobban. S természetesen többért. Másodsor, nem biztos, hogy a végéem olyan olcsó megoldás, mint ahogyan látszik. Igaz, az üzemeknek nem a bérből, hanem költségkeretükből kell fizetni őket, de lehet, hogy így, amire nincs 20 forint bér, arra lennie kell 40 forint költségnak. S akármelyik zsebbe nyúlálnak, minél többet vesznek ki belőle, annál kevesebb marad benne. A ma is érvényben levő bérszabályozás mellett az volt a legfőbb érv, hogy vissza kell fojni a vásárlóerő kiáramlását, nehogy nagyobb áruhiány alakuljon ki. A végéemeknél ez a szempont már nem szempont. Eleinte az volt az indok, maga az összeg a bérként kifizetett összesekhez képest nem számottevő. Ma viszont egyes gvárakban a végéemeknek kifizetett pénz eléri a bérek 10-15 százalékát — miközben rendes béremelésre alig jut 2-3 százalék — nehogy kiáramoljon a fedezet nélküli vásárlóerő.

S ahhoz, hogy a végéemes gvakorlatot átlántságnak a napi munkába, a hivatalos munkaidőbe, egy dolgot kellene következetesen megvalósítani: nemcsak adni annak, aki többet dolgozik, hanem elvenni attól aki nem képes, vagy nem hajlandó megfelelő teljesítményre. Evtizedeken át jó taktika volt mindent alábbérsíteni. Aki alábbérsítette az ösztönzést szolgáló mozgóbért, az jól járt, aki ezt nem tette, elvették tőle — teljesen függetlenül a vállalat valódi eredményeitől. Ha megnezi az ember például a bérszínvonalak térszoros kimutatását, szinte semmiféle összefüggést nem talál a való-ságos gazdasági eredmények és az elérhető jövedelem között.

A végéem csapdái én főként az akuttá váló cselekvőképességben látom. Ez a mostani átmeneti állapot, amelynek az ellentmondásai máris nyilvánvalóak. Végéemben lehet, munkaidőben nem lehet — ugyanazt ugyanúgy megcsinálni? Meddig csapjuk be magunkat a költségként kiáramló tetemes vásárlóerővel? Ha marad a mai kötétség, a legjobbak továbbra is arra törekszenek majd — munkahelyi köznevezeteket is beleértve —, hogy további szűk keresztmetszeteket termeljenek, vagy fenntartsák a meglévőket — amit aztán plusz munkával, plusz jövedelemért megszüntetnek.

A most kidolgozás alatt levő új bérszabályozási rendszer föloldhatja ezeket az ellentmondásokat. Nagy dilemma azonban, hogy ha következetesen teljesítményközpontú lesz nemcsak az elv, hanem a gyakorlat is, ez miféle társadalmi, netán politikai feszültségekkel járhat együtt, s ezeket egy hatékonyabban működő gazdaság érdekében merik-e vállalni a döntéshozók?

Tanács István

Kiemelkedő településfejlesztésért

„Jubileumi zászló”

A Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkársága felzabardulásunk 40. évfordulójának tiszteletére a településfejlesztési társadalmi munkamozgalomban kiemelkedő eredményt elérő községek, városok számára „Jubileumi zászló” adományozásáról határozott.

A most alapított kitüntetésre — a korábbi években odaítélt „Nemzeti zászlóhoz” hasonlóan — 1985-ben a tanácsokkal egyetértésben a megyei, budapesti népfront-bizottságok tehetnek javaslatot a Hazafias Népfront Országos Tanácsa és a Minisztertanács Hivatala együttes irányelvei alapján.

A „Jubileumi zászlót” az ország 22, legjobb eredményt elért települése kaphatja meg. A zászlókat 1985 tavaszán adják majd át.

Sebészeti kongresszus

Számítógép a gyógyításban

A Magyar Sebész Társaság szervezésében sebészeti kongresszus kezdődött csütörtökön Pécsen. A háromnapos tudományos ülésen a legújabb vizsgálati, műtéti és kezelési eljárásokkal ismerkednek meg az orvosok. Az érdeklődésre jellemző, hogy csaknem négyszáz sebész vesz részt a kongresszuson, köztük tíz európai és tengerentúli ország szakemberei, akik közül többen előadást is tartanak.

Az orvostudományi egyetem aulájában rendezett ünnepi megnyitó ülésen külföldi sebészeket fogadott tiszteleti tagjává a Magyar Sebész Társaság. A nemzetközi hírv szakemberek évek, évtizedek óta szoros szakmai kapcsolatot tartanak fenn a magyar orvosokkal. Dr. Marton Tibor professzor, a társaság elnöke köszöntötte őket, s átnyújtotta a tiszteleti tagságról szóló diplomát Jan Nielubowicz lengyel professzornak, a varsói Orvostudományi Egyetem rektorának, a Sebészeti Klinika igazgatójának, Henri Eschapsse francia professzornak, a Toulousei Egyetem sebészeti intézete igazgatójának és Franz Gall NSZK-beli professzornak, az Erlageni Egyetem sebészeti klinikája igazgatójának.

A kongresszus résztvevői szekcióüléseken tanácskoznak a sürgős hasi és mell-